DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT

til
fakultetsstyret

Jnr. /	Sak nr. 25/15
Arkiv	Styremøte 17.03.2015

FEILEN I FAKULTETETS BUDSJETTSAK- OPPFØLGING

1. Innledning

I forbindelse med forberedelsen av Sak 18/15 om regnskapsrapport per februar 2015, ble fakultetets økonom oppmerksom på et avvik på utbetalt fastlønn. Ved en nærmere gjennomgang kom det for en dag at avviket skyldtes en feilbudsjettering.

Vi tar sikte på at de økonomiske konsekvensene av denne feilen behandles i tilknytning til økonomirapporten. Nærværende sak omhandler oppfølgingen av de andre sidene ved saken.

2. Faktisk saksforhold

Under budsjettarbeidet benyttes et regneark Microsoft Excel. Regnearket inneholder formler og er innprogrammert henvisninger – lenker – til ulike datasett. Microsoft Excel er en programvare i Microsofts Office-pakke, som skal være kjent for de fleste brukere av PC. Regnearket er godt egnet for budsjetteringsprosesser, fordi man nettopp kan lenke opp mot andre datasett og enkelt kan fremvise ulike scenarioer ved å justere de ulike faktorene i regnearket.

I likhet med alle andre budsjetteringsløsninger er det selvsagt slik at kvaliteten på prognosene avhenger av at dataene er korrekte, blant annet ved at de ulike formlene og lenkene er korrekte.

I forbindelse med budsjettfordelingssaken for 2015 har en bygget på statens lønnstabell pr 1.5.2013. Det korrekte skulle være statens lønnstabell pr 1.5.2014. Budsjettet skulle ha vært lenket opp mot den nye lønnstabellen, og ikke den gamle. Effekten av denne feilen er at fakultetet har budsjettert lønnen for lavt. Differansen er ca 1,4 mill kr.

Den manglende oppdateringen av denne lenken skyldes en forglemmelse. Den etterfølgende kvalitetssikringen og behandlingen av budsjettsaken har ikke avdekket feilen.

3. Tidligere sak om mangelfull økonomistyring

Det juridiske fakultet har tidligere hatt en sak hvor kvalitetssikringen i budsjettprosessen ikke har vært god nok. Dette var i forbindelse med fordelingen av budsjettet for 2011. Saken følger vedlagt.

I den forbindelse ble det i samarbeid med den sentrale Økonomiavdelingen, gjort en nærmere gjennomgang av fakultets rutiner.

Det ble fremlagt -9- konkrete forslag til tiltak. Selv om fakultetet har hatt konkret oppfølging av de aktuelle punktene, må vi konstatere at det ikke har vært gjort nok for å sikre kvaliteten på budsjetteringsprosessen.

Det er naturlig å særlig trekke frem punkt 4 i tiltakslisten:

«Fakultetet bør vurdere å alltid bruke nyeste mal for lønnsbudsjettering i stedet for selv å oppdatere eldre»

Ved budsjettarbeidet for 2015 valgt en å benytte fjorårets budsjett som mal, noe som altså avviker fra det å «alltid bruke nyeste mal». Begrunnelsen for dette er at det i så fall ville være påkrevd å gjøre mange andre endinger/justeringer i budsjettdokumentet. En gjorde derfor en vurdering av kost/nytte, og falt ned på å benytte fjorårets budsjett som mal. Dette hadde vært en god løsning, men det ville altså avhenge av at man korrigerte for lønnstabellen.

Det er også naturlig å trekke frem punkt 6 i tiltakslisten:

«Det bør innarbeides/avtales et opplegg for kvalitetssikring i stabsseksjonen»

I rapport 17/11 til dekanen er kvalitetssikringsrutinen fulgt opp.

En har imidlertid i de siste årene hatt en viss utskifting i økonomifunksjonen og den administrative ledelsen ved fakultetet. Den manglende kontinuiteten har medvirket til at administrasjonen ikke har vært kjent med de vedtatte rutinene for økonomistyring.

4. Dekanens og fakultetsdirektørens merknader

Vi må konstatere at kvalitetssikringen av budsjettarbeidet ikke har vært god nok ved Det juridiske fakultet. Det er umulig å gardere seg mot feil 100%, men denne saken dokumenterer at oppfølgingen av budsjettarbeidet ikke har vært godt nok. Dette er spesielt urovekkende, så kort tid etter at fakultetet har avdekket en sak der budsjettarbeidet hadde tilsvarende mangler.

Det må foretas en ny gjennomgang av rutinene for denne delen av økonomiforvaltningen ved fakultetet. Fakultetsdirektøren har allerede vært i uformell kontakt med Økonomiavdelingen, med sikte på bistand for å sikre at rutinene og etterlevelsen av disse er god nok.

Vedtak

Fakultetsstyret ber seg forelagt en sak om kvalitetssikring av fakultetets budsjettrutiner.

Asbjørn Strandbakken
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

10.03.15
ØLI

Vedlegg:
1. Styresak 13.12.2011. RUTINER FOR FAKULTETETS BUDSJETT- OG ØKONOMIARBEID - ORIENTERINGSSAK

DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT

til

Fakultetsstyret

Jnr. Arkiv	Sak nr. 82/11 Styremøte 13.12.11

RUTINER FOR FAKULTETETS BUDSJETT- OG ØKONOMIARBEID. ORIENTERINGSSAK

Som fakultetstyret tidligere er orientert om hadde dekan og fakultetsdirektør 10.03.11 et møte med universitetsdirektøren for å drøfte bistand i forbindelse med at fakultetet hadde avdekket flere feil i fakultetsstyresak om fordeling av budsjettet for 2011 i møte 01.02.11 (sak 6/11). Møtet med universitetsdirektøren resulterte i at fakultetet bad om en vurdering av

1. feilene i styresak 6/11
2. hvordan feilene kunne skje
3. hvordan en kan forhindre at slike feil skjer igjen.

Universitetsdirektøren lot Økonomiavdelingen gjennomføre arbeidet med denne gjennomgangen. I rapport av 13.04.11 ble det gitt en vurdering av pkt 1 og 2, og dette samsvarer med fakultetsadministrasjonens egen vurdering.
Pkt ble i samme dokument fulgt opp gjennom 9 konkrete forslag til tiltak, jf følgende:

"1. Fakultetets regnearkmal bør inneholde et ark med totaloppsummering
2. Fakultetets regnearkmal bør inneholde kontrollsummeringer i alle underark
3. Lønnsbudsjettet bør være et underark i samme fil som resten av malen (intern kopling i stedet for ekstern kopling) for å sikre at endringer automatisk oppdateres av hovedarket ved innsetting av nye linjer
4. Fakultetet bør vurdere å alltid bruke nyeste mal for lønnsbudsjettering i stedet for å selv oppdatere eldre
5. Posten i malene bør sammenlignes med budsjett for fjoråret for å gjøre rimelighetskontroll lettere
6. Det bør innarbeides/avtales et opplegg for kvalitetssikring i stabsseksjonen
7. Det bør presiseres hvilket ansvar og oppgaver som tilligger seksjonsleder for stab i økonomisaker
8. Fakultetet bør vurdere tiltak for å sikre kapasitet i perioder fakultetsøkonomen har fravær
9. Fakultetet bør vurdere erfaringsutveksling/samarbeid med andre miljøer for å dra effekter av et bedre økionomifaglig miljø".

Fakultetsdirektør har fulgt opp denne saken overfor seksjonsleder for stabsseksjonen i form av samtale og notat hvor seksjonen ble bedt om å vurdere tiltak 1-6 og 8-9. Tilbakemelding fra seksjonsleder forelå i notat av 10.11.11 til fakultetsdirektør (vedlegg 1).

Med grunnlag i dokumentene i denne saken hadde fakultetsdirektør 17.11.11 et oppfølgingsmøte med seksjonsleder hvor også økonomimedarbeiderne i staben deltok.

Nedenfor siteres fra fakultetsdirektørens rapport av 17.11.11 til dekanen, og hvor det vises til tiltak 1-9 ovenfor:
Tiltak 1-5 i universitetsdirektørens forslag om bruk av maler er vurdert og fulgt opp i samsvar med forslagene, jf vedlegg 3 [vedlegg 1 til dette notatet]

Tiltak 6 i universitetsdirektørens forslag om opplegg for kvalitetssikring i staben er fulgt opp, og kombinert med tiltak 1-5 og tiltak 7 nedenfor bør dette etter min vurdering sikre at budsjett- og økonomidokument som forelegges fakultetsdirektør og dekan er underlagt en tilfredsstillende kontroll/kvalitetssikring. Det vises også her til vedlegg 3 [vedlegg 1 til dette notatet]

Tiltak 8-9 i universitetsdirektørens forslag om å vurdere tiltak for å sikre kapasitet og erfaringsutveksling/samarbeid med andre miljø bygger på sårbarheten i vårt lille økonomimiljø, og er fulgt opp gjennom utlysing av ny stilling med blant annet krav til økonomikompetanse og gjennom samarbeid med økonom ved fakultetsadministrasjonen på SV-fakultetet. Den konkrete arbeidsdeling og samarbeidsformer innad i stabsseksjonen vil bli gjennomgått når den nye medarbeideren er tilsatt. Det kan fra vår side bli ønskelig å videreutvikle samarbeidet med SV-økonomen, men dette må blant annet ses i sammenheng med den nye medarbeiderens kompetanse og arbeidsoppgaver. Igjen vises det til vedlegg 3 [vedlegg 1 til dette notatet]

I tiltak 7 i universitetsdirektørens brev ble det foreslått en presisering av hvilke ansvar og oppgaver som tillegges seksjonsleder for stab i økonomisaker. Dette ble tatt opp i mitt notat 07.06.11 til seksjonsleder for stabsseksjonen, jf vedlegg 2. og fulgt opp gjennom møtet 17.11.11. Det jeg skrev i notatet av 07.06.11 og samtalen 17.11.11 kan oppsummeres slik:
Seksjonsleder er ansvarlig for utarbeidelse og kvalitetssikring/kontroll av budsjettmessige forutsetninger, tall, tabeller etc i forbindelse med fakultetets budsjettforslag, styresak om budsjettfordeling og andre økonomidokument før utkast forelegges fakultetsdirektør/dekan/fakultetets styringsorgan. Seksjonsleder avgjør selv den underliggende organisering og arbeidsdelingen i seksjonen, men er bedt om at det utarbeides interne retningslinjer for dette.

Når det gjelder den årlige budsjettfordelingssaken som var foranledningen til universitetsdirektørens utredning og forslag, ønsker jeg å supplere med følgende:

- *tidlig i prosessen inviterer seksjonsleder fakultetsdirektør til et møte sammen med de involverte i staben for blant annet å drøfte opplegg, særlige problemstillinger/føringer og grunnlaget for fastlønnsbudsjettet.*
- *fakultetsdirektør involveres i den videre prosess fram til ferdiggjøring av stabens utkast i den grad staben har behov for innspill/avklaringer i forhold til sitt arbeid med tallgrunnlaget*
- *der det er naturlig involveres fakultetsdirektøren i den verbale utforming av deler av dokumentet som har klar policy karakter*
- *arbeidet med tall, skjema etc utføres i sin helhet i staben som har ansvaret for dette*
- *seksjonsleder er i siste instans ansvarlig for utarbeidelse og kvalitetssikring av det tallmessige grunnlaget for forslaget som forelegges fakultetsdirektør og dekan før disse godkjenner styresaken*

I samsvar med det framlagte saksforelegget til styret inviterer dekanen fakultetsstyret til å gjøre slikt

Vedtak:

"Fakultetsstyret tar dekanens orientering i saksforelegg av 23.11.11 til orientering"

Asbjørn Strandbakken
Dekan

23.11.11

Vedlegg

Vedlegg 1

NOTAT

dato: 10.11.2011
til: fakultetsdirektøren
fra: seksjonsleder stabsseksjonen

TEMA: RUTINER FOR FAKULTETETS BUDSJETT- OG ØKONOMIARBEID

Jeg viser til notat av 07.06.11/22.06.11 der det bes om statusrapport for arbeidet med fakultetets budsjett- og økonomiarbeid på bakgrunn av universitetsdirektørens dokument av 13.04.11 til dekanen ved fakultetet.

Vedr. punktene 1-5 i universitetsdirektørens forslag til tiltak:

1. *Fakultetets regnearkmal bør inneholde et eget ark med totalsummering*
2. *Fakultetets regneark bør inneholde kontrollsummeringer i alle underark*
3. *Lønnsbudsjettet bør være et underark i samme fil som malen (intern kobling i stedet for ekstern kobling) for å sikre at endringer automatisk oppdateres av hovedarket ved innsetting av nye linjer*
4. *Fakultetet bør vurdere å alltid bruke nyeste mal for lønnsbudsjettering i stedet for selv å oppdatere en eldre*
5. *Postene i malen bør sammenlignes med budsjett for fjorårets for å gjøre rimelighetskontroll lettere*

Disse tiltakene er gjennomført og nøye gjennomgått sammen med rådgiver Jan Erik Hatling og undertegnede.

Vedr. punkt 6 *"Det bør innarbeides og avtales et opplegg for kvalitetssikring i stabsseksjonen."*
Dette refererer seg til at det bør være flere som kvalitetsikrer budsjetter og andre økonomioversikter før de presenteres for ledelsen og til sist fakultetsstyret. Opplegget går rett og slett ut på at det ikke leveres budsjettforslag og økonomioversikter til ledelse/fakultetsstyre uten at rådgiver i staben (Hatling) og seksjonsleder (Simonsen) har gått gjennom forslaget sammen med fakultetsøkonomen (Holgersen). Dette tiltaket, sammen med verktøyet i form av tiltakene beskrevet i punktene 1-5 skal sikre at eventuelle feil oppdages før budsjettforslag og økonomiforslag legges frem for dekan/fakultetsdirektør og til slutt fakultetsstyret. Dette notatet legges inn i "kokeboken" for stabsseksjonen.

Vedr. punkt 7 *"Det bør presiseres hvilket ansvar og oppgaver som tilligger seksjonsleder for stab i økonomisaker."*

Det vises til fakultetsdirektørens notat. Slike rutiner som der beskrives er utarbeidet og implementert – se også under punkt 6 ovenfor.

Vedr. punkt 8 *"Fakultetet bør vurdere tiltak for å sikre kapasitet i perioder fakultetsøkonomen har fravær."*
Ansettelsen av ny økonomi- forskningsadministrativ medarbeider i staben med det aller første vil slik jeg ser det utgjøre en back-up-funksjon ved fakultetsøkonomens fravær.

Vedr. punkt 9 *"Fakultetet bør vurdere erf*aringsutveksling/samarbeid med andre miljøer for å dra effekter av et bedre økonomifaglig miljø."
Det er innledet et samarbeid med økonom ved fakultetsadministrasjonen i SV-fakultetet med sikte på å heve kvaliteten på særlig rapporteringen av de eksternfinansierte prosjektene, gitt at disse prosjektenes antall og omfang har økt mye de siste par årene og fortsetter å øke. Staben vil ha oppmerksomhet rundt kompetanseheving av økonomifunksjonen fremover og vil styrkes ved ansettelse av ovennevnte nye medarbeider og ved at nåværende regnskapsmedarbeider skal få oppgaver bl.a. knyttet til kvalitetssikring av økonomistyringen i prosjektene.

De relevante medarbeiderne i staben står til disposisjon for fakultetsdirektøren for videre samtaler vedrørende ovennevnte.

Med vennlig hilsen

Henning Simonsen